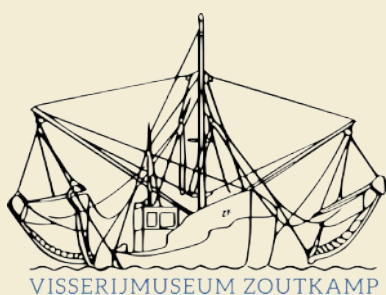

Jaarverslag 2023

Verslag van de activiteiten van

Visserijmuseum
Reitdiepskade 11
9974 PJ Zoutkamp

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Bestuursverslag	3
1. Inleiding	3
2. Presentatie	5
- Tentoonstellingen	5
- Educatie	5
- Aanpassing / verduurzaming verlichting	5
- Beheersysteem voor expostietechniek	5
- Onderhoud gebouwen	6
- Schepen	6
- Visbakken en garnalen pellen	6
3. Bezoekers	7
- Bezoekersaantallen	7
- Enquête onder museumbezoekers	7
4. Collectie	8
- Collectiebeheer	8
- Collectie Groningen	8
5. Organisatie	9
- Vrijwilligers	9
- Personeel	9
- Bestuur	9
- Toelichting rooster van aftreden bestuur	9
- Nevenfuncties bestuursleden	10
- Vergoedingen en codes	10
- Museumregister	10
- Samenwerking	11
6. Communicatie & PR	12
7. Jaar impressie werkgroepen	14
- Balie en Toeristisch Informatie Punt	14
- Garnalen pellen en visbakken	15
- Schepen	16
- Beheer en onderhoud	18
Financieel Jaarverslag 2023	19
- Baten	19
- Kosten	20
- Toelichting	22
- Balans	23
Contactinformatie & Colofon	24

Voorwoord

Het jaar 2023 was een jaar waarin heel veel plannen, die eerdere jaren in de steigers waren gezet, werden uitgewerkt tot (concept) voorstellen. In het bijzonder het plan om het museum toekomstbestendig te maken heeft vooral van het bestuur heel veel inzet gevraagd. Hierbij mochten we rekenen op de ondersteuning van de Coöperatie Sterke Musea Groningen. Het heeft geleid tot een beleidsplan voor de jaren 2024-2028. We hopen het komende jaar deze concept plannen om te zetten in concrete plannen en voorstellen.

Daarnaast hebben we hard gewerkt aan de eisen voor het behouden van de museumregistratie. Een belangrijke stap was ook het aanstellen van een collectiebeheerder. Mede dankzij een bijdrage van de Innovatie Groninger Musea konden we deze stap maken. We hopen dat we met een structurele subsidie van gemeente Het Hogeland, de aanstelling van de collectiebeheerder kunnen voortzetten. In 2023 hebben we de prachtige expositie over “Vissersvrouwen” voort kunnen zetten, welke veel bezoekers naar ons museum trok.

In dit verslag leest u ook over de activiteiten van de verschillende werkgroepen binnen het museum. Het bestuur van het Visserijmuseum is dankbaar te kunnen rekenen op de inzet van veel vrijwilligers. Maar tegelijkertijd zijn er ook zorgen over de aanwas van (jonge) mensen die structureel betrokken willen zijn bij het museum.

Wij hopen met dit jaarverslag een beeld te geven van het reilen en zeilen van het Visserijmuseum Zoutkamp.

Namens het bestuur,

Berend Zwart
Voorzitter

1. INLEIDING

2023 was een jaar waarin, naast de lopende projecten, een aantal andere of aanvullende projecten in gang werden gezet. Deze aanvullende projecten kregen vaste kaders en werden in 2023 verder uitgewerkt.

- Het project Nieuwe Waterwerken Zoutkamp omvat de renovatie van de Hunsingosluis met daarnaast de aanleg van een gemaal. Onderdeel van de Nieuwe Waterwerken Zoutkamp (NWZ) is Recreatie en Toerisme (R&T). Hierin wordt het verbeteren van de toeristische infrastructuur (aanleg fiets- en voetpaden en afmeermogelijkheden) in en rond Zoutkamp als extra kans meegenomen en zijn middelen beschikbaar gesteld.

Voor het onderdeel R&T is een kwartiermaker aangesteld die een kernteam aanstuurt bestaande uit de gemeente Het Hogeland (penvoerder), het Waterschap Noorderzijlvest, de toeristische organisatie Promotie Waddenland en Visserijmuseum Zoutkamp. Uit iedere geleding een vertegenwoordiger en vanuit het museum twee, inclusief de kwartiermaker zijn dit zes personen.

Vanuit het Waddenfonds zijn voor dit onderdeel financiële middelen beschikbaar gesteld. Wat in 2021 is gestart zal de komende jaren worden uitgewerkt en zijn beslag moeten krijgen in het najaar van 2025/voorjaar 2026. Onderdelen die voor het museum belangrijk zijn:

- a. Het vastleggen van verhalen rond de visserij.
- b. Een boek over de Zoutkamper visserij in het heden en het verleden.
- c. Een digitaal spel "Herken de vis" wat in 2023 hernoemd is als "VisQuiz", maar met dezelfde intentie en inhoud; het herkennen van verschillende vissoorten.
- d. Interactieve infozuilen in het museum.

In 2023 lag de prioriteit op de onderdelen b en c.

Onderdeel b, het boek, nadert zijn conceptvorm en krijgt in 2025 zijn beslag.

Onderdeel c, VisQuiz, is in 2023 ontwikkeld en operationeel gemaakt zodat het onderdeel kan zijn van de vaste expositie in 2024.

- Toekomstgericht museum. Als museum hebben we in 2022 een duidelijke stap vooruit gezet door het vormen van een kernteam. Dit kernteam bestaat uit verschillende disciplines. In de lopende vijf beleidsjaren (2023-2028) gaat dit kernteam de mogelijkheden onderzoeken om te komen tot een aantrekkelijk toekomstgericht museum. Vanuit de stichting Sterke Musea Groningen kregen we hiervoor de gevraagde ondersteuning bij het ontwikkelen van plannen om ons museum aantrekkelijker en toekomstbestendig te maken. Zoals vastgelegd in het beleidsplan 2023-2028. Deze plannen zijn in 2023 uitgewerkt tot een document dat aangeboden wordt aan de gemeente en de provincie ter ondersteuning en subsidiëring. Het wordt tevens aangeboden aan verschillende subsidiërende instanties. Het Waddenfonds is een belangrijke subsidiepartner waarmee we in onderling overleg en na verschillende contactmomenten een goed plan hebben neergelegd. Dit zal op 1 juni 2024 zijn beslag krijgen.
- Het project Innovatie Groninger musea helpt ons in een meerjarenplan bij het digitaliseren van onze collectie en bij het collectiebeheer in het algemeen. In 2022 schreven we hier een speerpunt van te willen maken. In 2023 hebben we in dit kader een collectiebeheerder kunnen aanstellen voor 14 uur per week. Hierdoor is de professionaliteit binnen het museum vooruitgegaan. Omdat we streven naar een professioneel museum hebben wij daar ook een professionele kleine staf voor nodig. Hiervoor zullen wij structurele subsidies aanvragen bij de gemeente Het Hogeland en bij de provincie Groningen.

- Daarnaast hebben we met betrekking tot de vernieuwing en verduurzaming van het museum, gewerkt aan een projectplan en subsidieaanvraag voor het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNV), in het kader van het Visserij Ontwikkelplan (VOP).
Het ministerie van LNV schrijft in een nieuwsbrief: "Ook is er aandacht voor het behoud van de identiteit van gemeenschappen waar families al generaties aan de visserij zijn verbonden. Dit gebeurt door de ontwikkeling en het uitbreiden van visserijmusea in verschillende regio's, het ontwikkelen van toeristische activiteiten en het ontsluiten van erfgoed van bewoners."
- Tevens hebben wij ook gewerkt aan een projectplan en subsidieaanvraag voor het Waddenfonds.
- Daarnaast is het museum betrokken bij een regionaal samenwerkingsverband onder de naam "Waddenmusea". De Waddenmusea vertellen gezamenlijk de geschiedenis van 3000 jaar leven in Noord Groningen. De afgelopen jaren is hierbij vooral ingezet op PR en promotie. Door de gezamenlijke inzet en met steun van overheden, is middels een landelijke promotiecampagne aandacht geschonken aan onze musea.

In dit bestuursverslag zullen we een aantal onderwerpen nog nader toelichten. Daarnaast vindt u verslagen van de verschillende werkgroepen binnen ons museum.

Wisselexpositie 'Vissersvrouwen'

2. PRESENTATIE

Tentoonstellingen

In 2023 is gekozen voor de continuering van de wisselexpositie "Vissersvrouwen". Dit is een expositie over de rol van de vrouw in het Zoutkamper vissersgezin vroeger en nu. Aan de hand van een aantal thema's en ondersteund door veel foto's uit privé collecties, werd een prachtig beeld van de Zoutkamper vissersvrouw door de jaren heen geschetst.

Vissersvrouwen hebben belangrijke verantwoordelijkheden. Ze zijn de spil van het gezin, hebben de zorg voor de kinderen en houden zich bezig met de huishouding, waaronder het beheer van de financiën. Voor de vissersvrouw zijn deze taken zwaarder dan voor een "gewone" huisvrouw, aangezien de echtgenoot en vader van het gezin meerdere dagen per week op zee is. Daarnaast helpt ze mee met het werk binnen het bedrijf, zoals garnalen drogen en pellen en de administratie.

Interviews met schippersvrouwen over lief en leed, het familieleven, de dagelijkse gang van zaken en werkzaamheden in de visserij aan de wal, gaven de expositie extra verdieping.

Educatie

Het museum heeft een vrijwilligersgroep die zich hebben bezighouden met de educatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt door een door Erfgoedpartners ontwikkeld lespakket, "Missie Zoutkamp" genoemd. Het is ontwikkeld voor de groepen 5 tot en met 8 van de basisschool en leerlingen van de brugklas. Er is meerdere keren gebruik gemaakt door scholen van dit aanbod.

In de voorjaars- en herfstvakantie zijn er door de vrijwilligers activiteiten aangeboden voor kinderen, zoals het schilderen en versieren van gipsen vissen en zeesterren. In het beleidsplan 2024-2028 hebben we stappen omschreven die we moeten maken op het gebied van educatie.

Verbetering verlichting

In 2023 is ook aandacht besteed aan de verlichting binnen het museum. Dit geldt ook voor de objecten in het museum. Hoewel er op korte termijn een grote vernieuwing van het museum in de planning zit, hebben we dit toch aangepakt. Bovendien is het verlichtingssysteem door de vrijwilligers zo in te stellen dat de verlichting alleen bij bezoek in het museum brandt. Ook kunnen de (informatie)schermen op deze manier (één druk op de knop) worden bediend. Op deze manier dragen we tevens bij aan de duurzaamheid.

Beheersysteem t.b.v. expositietechniek

Sinds dit jaar beschikt het museum over ExpoControl, een beheersysteem voor alle apparatuur t.b.v. de expositie en alle inhoud (content) hiervan zoals films en foto's.

Met ExpoControl kunnen de installaties – eventueel automatisch / geagendeerd – worden aan en uitgezet. Ook alle films, foto's, teksten en spellen worden centraal beheerd. Met behulp van een internetbrowser kan (waar ook ter wereld) de gehele digitale expo worden ingesteld en aangepast. Binnenkort kan dit ook met behulp van een app op een smartphone.

We zitten nog in een migratieproces om de bestaande apparatuur en mediabestanden te integreren in de nieuwe beheeromgeving. Inmiddels is het zover dat de vrijwilligers alle expo apparatuur, inclusief de verlichting, met een eenvoudig knoppenpaneel op de balie kunnen aan en uitzetten. ExpoControl ontzorgt de vrijwilligers die dagelijks in het museum zijn en voegt veel moderne mogelijkheden toe voor toekomstige exposities zodat het vooral de bezoekers zijn die hiervan de vruchten zullen plukken. Waaronder content in meer talen en meer leeftijdsgebonden (klokhuis manier versus polygoon).

Onderhoud gebouwen

Het museum beschikt over een meerjarig onderhoudsplan voor het museumgebouw. Het meeste onderhoudswerk wordt zoveel mogelijk uitgevoerd door vrijwilligers. Omdat het museum pand een rijksmonument is, wordt veel in overleg gedaan met Monumentenwacht. Voor rijksmonumenten kan een beroep worden gedaan op bestaande regelingen aangevuld met eigen middelen van het museum. Het meerjarig onderhoudsplan zal de komende jaren worden bijgesteld naar aanleiding van de prijsontwikkelingen in de bouwsector.

Het museum beschikt naast het museumgebouw over een authentiek vissershuisje, dat is verplaatst uit het oude dorp naar het buitenterrein van het museum. Het vormt nu een onderdeel van het museum. In 2023 hebben we contact opgenomen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). We hebben om advies gevraagd over het beheer en behoud van het vissershuisje en de bijbehorende objecten in de winter- en herfstperiode. De objecten worden in het vervolg in de winter uit het huisje gehaald en in het museum gelegd. De verwarmingsbronnen gaan in de winterperiode uit in het huisje om de luchtvochtigheid optimaal te behouden.

Schepen

Naast de gebouwen beschikt het museum over twee schepen. Deze schepen worden bemand door vrijwillige schippers en bemanningsleden.

De ZK 4 Albatros is een gerestaureerd vissersschip uit de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw. Het schip wordt gebruikt voor vaartochten met passagiers.

De ZK 31 Neptunus is een replica van een in de 30-er jaren gebruikte sloep als vissersschip. Het schip wordt elektrisch aangedreven. Ook deze wordt gebruikt voor rondvaarten, vooral op de Groninger maren, het Reitdiep en op de rivier de Lauwers. Het onderhoud van beide schepen wordt uitgevoerd door vrijwilligers. Voor beide schepen hoort een onderhoudsplan. In 2023 was er geen groot onderhoud noodzakelijk, maar wel is het normale onderhoud gepleegd.

Visbakkers en garnalenpelsters

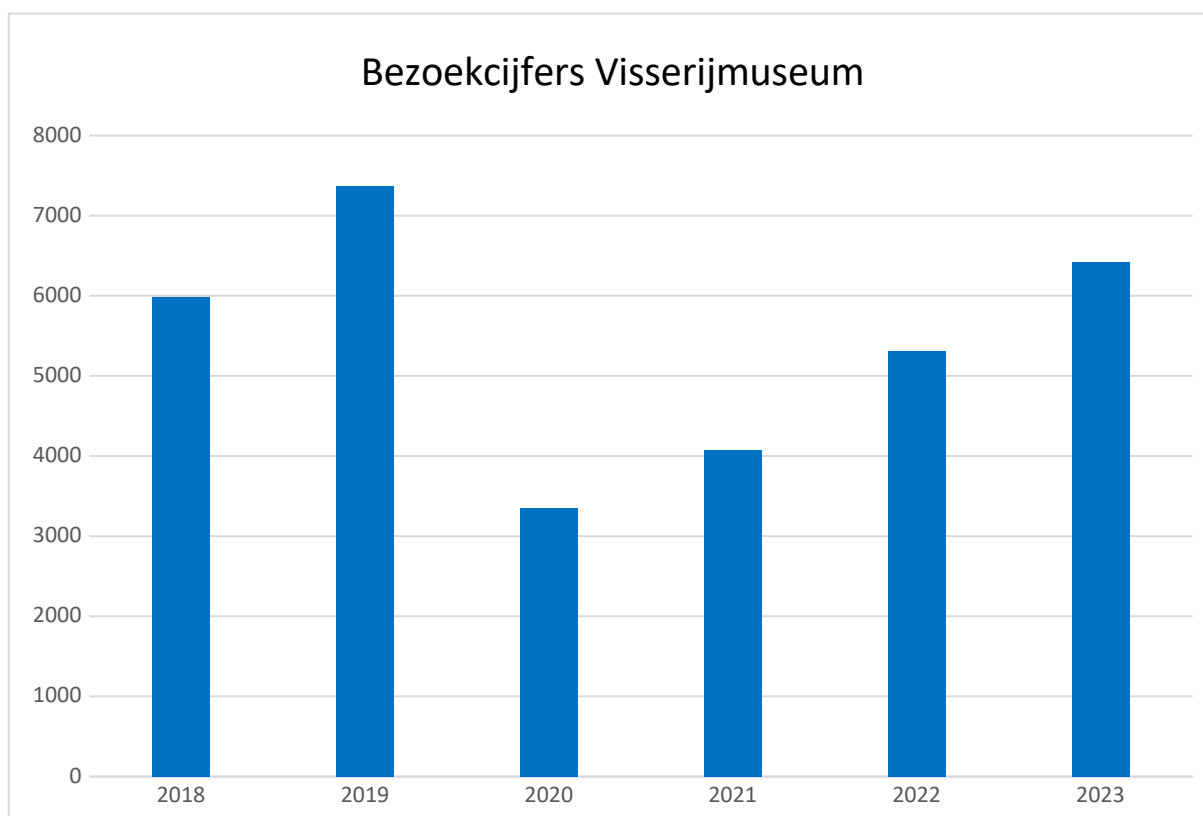
Het museum beschikt over een ploeg van visbakkers en garnalenpelsters. Een "living history"-groep die iets laat zien van de oude gebruiken in het dorp. Het pellen van garnalen, wat vroeger huis-aan-huis werd uitgevoerd en hoe vroeger vis werd gebakken. De vrijwilligers die vorm geven aan dit onderdeel doen dit in authentieke kleding. Dit onderdeel heeft ook een sterk promotioneel karakter voor het museum. Deze groep doet regelmatig mee aan manifestaties. De materialen moeten regelmatig worden onderhouden.

3. BEZOEKERS

Het bezoekersaantal over 2023 bedraagt 6420. Dit aantal zit ongeveer 1000 bezoekers hoger dan het gemiddelde aantal bezoekers per jaar.

2018 = 5981
 2019 = 7372
 2020 = 3355
 2021 = 4073
 2022 = 5315
 2023 = 6420

Gemiddeld per jaar = 5419.

Enquête onder bezoekers van het museum

Aan bezoekers van het museum is in 2023 gevraagd een enquête over het bezoek in te willen vullen. De vragen waren gesteld in multiple choice en open vragen. In totaal waren er 489 respondenten. De antwoorden leverden een schat aan informatie op en veel van de opmerkingen kunnen worden meegenomen en gebruikt bij de vernieuwingsplannen van de komende jaren. De enquêtes zorgden voor belangrijke inzichten over wat de bezoekers van het museum vinden. Belangrijke open vragen waren wat vonden bezoekers goed, wat misten ze en wat vonden ze minder goed. Het huisje en het schip in het museum bleken de meest gewaardeerde stukken te zijn. Ook kwam vaak naar voren dat de bezoekers een kopje koffie en thee misten en dat ze een vertaling van de teksten in het Engels en het Duits misten. Er ontbreekt daarnaast een verhaallijn en bezoekers missen beleving in het museum. Een opsteker was dat de algehele beoordeling positief was. Bezoekers vonden de sfeer binnen het museum en de veelheid aan objecten en informatie zeer positief. Het is belangrijk dat de authenticiteit van het museum bewaard blijft voor de toekomst. (ze bijlage)

4. COLLECTIE

Collectiebeheer

Het project Innovatie Groninger Musea heeft het mede mogelijk gemaakt een collectiebeheerder aan te stellen. De vrijwilligers hebben de afgelopen jaren veel werk verricht op het gebied van collectiebeheer. Er viel wel een professionaliseringsslag te maken, vandaar dat we gekozen hebben om een collectiebeheerder aan te stellen.

Met de ambitie en de plannen die het museum heeft hebben we hebben we hier professionele ondersteuning bij nodig. Ingaande 1 juli 2023 is Anne Oostenbrug aangesteld als collectiebeheerder voor 14 uur in de week. In 2023 heeft het geleid tot het opstellen van een collectiebeleid 2024-2028 en het CHV-plan. De nieuwe beheerder heeft verder een stevige bijdrage geleverd bij het uitwerken van de verschillende plannen. Dit zijn plannen zoals het beleidsplan, BHV-plan, vrijwilligersbeleid en de aanvraag voor subsidie bij het Waddenfonds en de provincie.

Naast het schrijven van de diverse plannen heeft de collectiebeheerder gewerkt aan het waarderen, selecteren en afstoten van de collectie. Er is hiervoor een plan bedacht om de context van de objecten te verwerven bij oud Zoutkamper bewoners. Deze kennis ontbreekt momenteel in het museum en deze informatie is helaas niet altijd goed vastgelegd bij de registratie van de objecten. Daarnaast heeft het museum een grote fotocollectie die zij hebben laten digitaliseren. Het gaat hierbij om ongeveer 200 mappen met foto's. Naast de collectiebeheerder is er een vrijwilliger die met haar samenwerkt. Meer vrijwilligers voor de collectiebeheer groep zijn zeker welkom. Ook is contact gezocht met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) om te onderzoeken hoe het vissershuisje het beste onderhouden kan worden in de winterperiode. De uitkomst was dat het huisje in de winter niet verwarmd moet worden. Zo kan de temperatuur met langzaam mee schommelen met de buitentemperatuur en om hierdoor wordt een te hoge luchtvochtigheid voorkomen. Daarnaast moeten de objecten in de winter verplaatst worden van het huisje naar het museum. Gezien de objecten beter bewaard kunnen blijven bij een zo constant mogelijke temperatuur en luchtvochtigheid. Ook is er onderzoek gedaan naar het licht en het binnenklimaat in het museum. Een aantal schuim brandblussers in het museum zijn vervangen voor CO2 blussers. Dit vanwege de kwetsbare materialen waaruit de collectie bestaat.

Collectie Groningen

In het kader van de collectie Groningen werden door fotograaf Hans Wijninga objecten in het museum gefotografeerd. Ook dit valt onder de paraplu van Innovatie Groninger Musea. Het speerpunt gedurende drie jaar is collectiebeheer en digitalisering. In 2024 gaat Hans Wijninga nog een aantal objecten fotograferen.

5. ORGANISATIE

Vrijwilligers

Het Visserijmuseum bestaat uit een gemotiveerd team van ongeveer 70 vrijwilligers. We hebben in 2023 een nieuw vrijwilligersbeleid vastgesteld. Het is opgenomen in het beleidsplan 2024-2028.

We hebben in ons museum een vijftal werkgroepen waaraan de vrijwilligers deelnemen. In veel gevallen maken vrijwilligers deel uit van meerdere werkgroepen. Dit zijn werkgroepen zoals het onderhoudsteam, baliegroep, collectiebeheer. Iedere werkgroep heeft een coördinator en deze is het aanspreekpunt voor het bestuur en voor de vrijwilligers.

Personeel

In de toekomst hoopt het museum meer professionele krachten aan te kunnen stellen zoals een directeur, een PR-medewerker en een educatiemedewerker.

Bestuur

Het bestuur kende in 2023 in aanvang vijf bestuursleden. Nathalie van der Bleek, de secretaris, gaf aan na zeven jaar haar functie te willen beëindigen in verband met de veranderde werkomstandigheden. Wij zijn haar erkentelijk voor de bijdrage aan ons museum. Ondanks intensieve pogingen via diverse media zijn we er nog niet in geslaagd een opvolger te vinden. Na april 2023 bestaat het bestuur uit vier leden. Het bestuur had maandelijks een vergadering.

Toelichting bij het rooster van aftreden

Hoewel we als bestuur dit rooster van aftreden hebben vastgesteld willen we als bestuur ook een eenmalige uitzondering maken voor de voorzitter Berend Zwart en penningmeester Jan Bakker voor een (mogelijk) langer verblijf in het bestuur (zie rooster van aftreden). Dit in verband met de vergevorderde plannen voor de vernieuwing en het toekomstbestendig maken van het museum. Deze bestuursleden beschikken over de nodige kennis van dit dossier. Nieuwe bestuursleden worden vanaf 1 januari 2024 gekozen voor een termijn van vier jaar met de mogelijkheid van verlenging voor nog eens vier jaar. De maximale termijn is acht jaar.

Een ander, niet leidend, aanvullend argument van het bestuur om deze uitzondering te maken is dat het vinden van nieuwe bestuursleden en vrijwilligers, ondanks vele inspanningen een lastige zaak is. Eén van de doelen bij de vernieuwing van het museum is om aantrekkelijker te worden voor nieuwe vrijwilligers en bestuursleden.

Rooster van aftreden bestuur (Unaniem goedgekeurd en vastgesteld 11 mei 2023)

	Jaar aantreden	1 ^e termijn	2 ^e termijn	3 ^e termijn
Berend Zwart voorzitter	2013	2017	2021	2027 Aftredend
Jan Bakker Penningmeester	2017	2021	2025	2029 Aftredend
Secretaris vacant				
Jan Gerdez lid	2012	2016	2020	2024 aftredend
Jakob Zwart lid	2020	2024	2028	2028 aftreden

De nevenfuncties van bestuursleden

- Berend Zwart** (voorzitter)
- Bestuurslid Damsterveer/rondvaartboot Appingedam
 - Bestuurslid jaarlijkse boeken- & brocante markt Appingedam
 - Bestuurslid Damster Poëzie- en Prozafestival

- Jan Bakker** (penningmeester)
- Bestuurslid Vereniging Dorpsbelangen Zoutkamp
 - Bestuurslid Stichting Gastvrijheid aan de Lauwers

- Nathalie v.d. Bleek** (secretaris)
- Geen functie naast baan in het arbeidsproces
- Per 1 april aftredend en functie vacant

- Jakob Zwart** (lid)
- Geen functie naast baan in het arbeidsproces

- Jan Gerdez** (lid)
- Geen andere functies

Vergoedingen en Codes

Bestuursleden doen hun werkzaamheden onbezoldigd, maar kunnen aanspraak maken op een reiskostenvergoeding.

Het bestuur onderschrijft de Museumnorm 2020, waarin zijn opgenomen:

- De **Ethische Code** voor Musea;
- De **Code Cultural Governance**: Het museum creëert waarde voor de samenleving, de bestuursleden zijn onafhankelijk en hebben oog voor belangen die mogelijk strijdig zijn met hun positie als bestuurder. Bestuursleden hebben voeling met diverse maatschappelijke geledingen en netwerken. Jaarlijks reflecteert het bestuur op zijn eigen functioneren aan de hand van een performance management systeem, waarin de uitgangspunten van de verschillende codes zijn verwerkt;
- De **Fair Practice Code**: Het bestuur en de directie ondersteunen een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering aan de hand van de kernwaarden solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen. Bovenal hebben zij oog voor een gelijkwaardige en eerlijke beloning van medewerkers en ZZP'ers;
- De **Code Diversiteit en Inclusie**: Het bestuur streeft naar een divers klimaat binnen de organisatie. Ze scheppen ruimte voor diversiteit en inclusie en bevorderen een spreiding van verschillende kenmerken van diversiteit over de diverse functieniveaus. In de uitvoering bevorderen bestuur en medewerkers de toegankelijkheid van het museum voor mensen met een lichamelijke of mentale beperking en in de thema's die worden aangeroerd is ruimte voor meerstemmigheid.

Museumregistratie

Het museum werd in 2022 onderworpen aan een audit van het Landelijk Museumregister. Alle procedures en protocollen passeerden de revue en werden (zo nodig) aangepast. Dit zijn procedures en protocollen zoals het beleidsplan, collectiebeleid, vrijwilligersbeleid, CHV-plan en BHV-plan. Bij de opstelling van dit jaarverslag is het museum voorlopig opnieuw toegelaten. Dit in afwachting van de aanvulling van enkele onderdelen die voor een definitieve registratie noodzakelijk zijn. Deze wordt medio 2024 verstrekt.

Samenwerking

De samenwerking met De Waddenmusea werd in 2023 voortgezet en verdiept. Het succes van de gezamenlijke promotie in 2021, leidde tot veel bekendheid van het museum. Niettemin kan het Visserijmuseum met De Waddenmusea landelijke publiciteit bereiken, wat ook zijn uitwerking heeft op het publiek in de provincie en de regio. Naast gezamenlijke promotie werden dit jaar ook gezamenlijke lezingen georganiseerd.

Dit jaar werd de lezing gegeven door auteur Mathijs Deen. Later vindt er nog een lezing plaats in het Openluchtmuseum Het Hoogeland. Deen schreef in 2014 het boek *De Wadden*, wat een caleidoscopisch overzicht biedt van de geschiedenis en de bewoners van het Waddengebied. In zijn aanpak zijn er parallellen aan te wijzen tussen dit boek en het streven van de Waddenmusea om 3000 jaar bewoningsgeschiedenis van Noord-Groningen gezamenlijk te presenteren. De Waddenmusea voerden een gesprek met de gemeenten Het Hogeland en Westerkwartier over de toekomst van de samenwerking. Daarbij wordt vastgesteld dat de coördinatie van de samenwerking de mogelijkheden van de verschillende directeuren en bestuursleden te boven gaat en dat hier in de toekomst een oplossing voor moet komen. Naar verwachting wordt het gesprek met de gemeenten in 2024 voortgezet.

Verder was het museum betrokken bij de **Coöperatie Sterke Musea**, bij het project tot versterking van de museale infrastructuur. Het museum heeft een beroep gedaan op deze coöperatie om te adviseren over onze toekomstplannen.

6. COMMUNICATIE & PR

PR-activiteiten in vogelvlucht

Het Visserijmuseum organiseert veel activiteiten die onder de aandacht van het publiek moeten worden gebracht. Traditiegetrouw zijn aan het begin van het seizoen de folders verspreid. Zo gingen we onder andere langs bij vakantieparken, campings, restaurants, musea en toeristische informatiepunten. Verder is de website regelmatig geüpdatet en er zijn berichten geplaatst op de sociale mediakanalen. De wisselexpositie over het leven van de vissersvrouwen en diverse vaararrangementen werden aangemeld voor de uitagenda 'Da's Ja Goud' en de uitagenda's van het Dagblad van het Noorden, de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en de diverse huis-aan-huisbladen van Mediahuis Noord. Daarnaast hebben we individueel geadverteerd, maar er is ook een gezamenlijke campagne gevoerd onder de naam Groninger Waddenmusea. Hieronder vindt u het verslag van een aantal activiteiten.

Grunneger middag

Op zaterdag 18 februari bezochten maar liefst 52 personen de Grunneger middag. Daarmee was het museum goed gevuld. Geboren Zoutkampse Ingeborg Nienhuis kwam langs om een aantal verhalen te vertellen en ze presenteerde een interactieve quiz. Troubadour Jetta Post bracht naast haar eigen sfeervolle luisterliedjes ook een nummer over Zoutkamp ten gehore. Dit werd enorm gewaardeerd. Een gapende man werd naar voren gehaald en bij het optreden betrokken. Dit was een bijzonder moment tijdens het optreden. Ook de catering was prima verzorgd. In de pauze konden de aanwezigen genieten van koffie en thee met een plak koek en na afloop werden er stokbroodjes met garnalen uitgedeeld. Het was een geslaagde middag vol humor en afwisseling.

Voorstelling over Ijje Wijkstra

Op zaterdag 11 maart brachten de vertellers van 'Kom op Verhaal' de allerlaatste voorstelling over Ijje Wijkstra op de planken in de streektaal van het Westerkwartier. Deze voorstelling werd georganiseerd door het Visserijmuseum in samenwerking met de Oude Kerk in Zoutkamp. De vrijgevochten klompenmaker schoot op 18 januari 1929 vier veldwachters dood bij zijn huis in Doezum. Ijje sneed ze de keel door en stak daarna zijn huisje in brand. Dat deed hij omdat de veldwachters zijn huisgenote en geliefde Aaltje kwamen ophalen voor een gesprek bij de rechtbank in Groningen. Aaltje was namelijk bij Ijje ingetrokken en had haar zes kinderen onverzorgd achtergelaten. De opzienbarende moord werd vanuit verschillende kanten bekeken: wie was Ijje, wat was de aanleiding van deze tragedie, hoe waren de leefomstandigheden in de omgeving? In de Oude Kerk in Zoutkamp waren ruim 100 personen getuige van dit indrukwekkende verhaal. De vertellers ontvingen na afloop een daverend applaus. Deze theatervoorstelling was mogelijk dankzij een subsidie van Gemeente Het Hogeland.

Vormgever

In 2023 is er vanuit de afdeling PR regelmatig samengewerkt met vormgever Jan Roel Jager. In de balieruimte werd een informatiescherm geplaatst met onder andere de logo's van onze zakelijke vrienden, het vaarprogramma en allerlei informatie over het museum. Verder is er een flyer gemaakt voor de wisselexpositie Vissersvrouwen en een routeboekje voor het Husingo-arrangement (wandelen/varen van Zoutkamp naar Winsum en vice versa). Het logo van het Visserijmuseum heeft een upgrade gekregen en onze advertentie-uitingen zijn aanzienlijk verbeterd. Tot slot is er op de homepage van de website een 'vacatureboekje' te vinden.

5000ste bezoeker

Het Visserijmuseum heeft op maandag 4 september de 5000ste bezoeker mogen verwelkomen. De gelukkige was Tineke de Weerd uit Hoogeveen. Zij ontving een boeket bloemen uit handen van PR-medewerkster Anouk Bakker. Ook werd ze verrast met het bordspel Grunn. De heer en mevrouw De Weerd genoten van een welverdiende vakantie in het Lauwersmeergebied en zijn in het bezit van een Museumkaart. Mede daarom besloten ze ons museum met een bezoekje te vereren.

Lezing Mathijs Deen

Sinds de winter van 2020 werken zes musea in Noord-Groningen samen onder de naam Waddenmusea. Ieder museum vertelt een deel van het verhaal van 3000 jaar leven langs de Groninger Waddenkust. Aanvankelijk had deze samenwerking vooral betrekking op promotie, maar er wordt inmiddels ook steeds meer gezocht naar inhoudelijke verbinding. Derhalve zal er de komende periode in elk Waddenmuseum een lezing plaatsvinden. De aftrap was op woensdag 15 november. Schrijver en radiomaker Mathijs Deen gaf in het Visserijmuseum een lezing over Wadden en Visserij. Zijn boek *De Wadden*, dat werd genomineerd voor de Jan Wolkers Prijs, fungeerde daarbij als leidraad. Met 70 aanwezigen was de belangstelling overweldigend.

Publiek tijdens lezing van Mathijs Deen

WERKGROEP BALIE / TOERISTISCH INFORMATIEPUNT

De infobalie werd met inzet van de werkgroep beheer en onderhoud in een nieuw jasje gestoken. Met een frisse en lichte uitstraling konden we het seizoen 2023 ingaan.

De balie werd ook dit jaar weer vol enthousiasme bemand door onze onmisbare vrijwilligers.

De baliebezetting gaf geen problemen. Voor de zondagsdienst kwam een nieuwe vrijwilliger het team versterken maar helaas nam een andere vrijwilliger afscheid bij het museum. Maar gelukkig waren er nog voldoende vrijwilligers die hun baliedienst konden en wilden draaien. Er zijn in totaliteit 14 personen beschikbaar voor de baliediensten.

De afdeling souvenirs wordt beheerd door een viertal vrijwilligers. De rondleidingen en de arrangementen voor de schepen worden verzorgd door vrijwilligers.

Een drietal vrijwilligers verzorgen de rondleidingen in het museum. Zij vertellen het verhaal rondom de visserij en het Visserijmuseum. Velen hebben hiervan genoten. Edoch wordt er dringend gezocht naar nieuwe museumrondleiders.

Twee vrijwilligers ontfermen zich over de erfgoedprojecten voor de scholen. Er zijn een drietal bijeenkomsten geweest. Daarbij was de vrijwilligerscoördinator namens het bestuur aanwezig.

Entree van het museum en Toeristisch Informatie Punt

Er was een redelijke afname van toeristische fiets-, wandel- en vaarkaarten en ander informatiemateriaal. Toch zie je hierbij de invloed van het internet. Veel fiets en wandelroutes zijn te downloaden met als gevolg dat de verkoop van “papierene” kaartmateriaal in de loop der jaren achteruit is gegaan. Dit betekent helaas ook dat inkomsten hieruit ieder jaar dalen.

De verkoop van de souvenirs deed het goed. Door een ruimer en gevarieerder assortiment aan te bieden werden er meer souvenirs verkocht dan in de afgelopen jaren.

Samen met promotie Waddenland is door het team dorpsgidsen gewerkt aan een nieuwe “dorpsfolder” met daarin een wandeling door en met informatie over het dorp Zoutkamp. Het is de bedoeling dat de folder eind 2024 wordt gepresenteerd.

Er is ook een aanzet gegeven voor een intensivering van het aantal dorpswandelingen met gids. Het kleine team is versterkt met twee vrijwilligers. In 2023 zijn er vier dorpswandelingen georganiseerd.

WERKGROEP GARNALEN PELLEN EN VISBAKKEN

2023 was een mooi jaar voor de pel- en bakploeg. We hebben leuke evenementen gehad, waaronder de jaarlijks en 2-jaarlijkse.

Een 2-jaarlijks evenement is "Schipper Klottje" in het Duitse Leer, waar we na vier jaar weer naartoe konden gaan. In Leer werden we bijgestaan door een nieuwe vrijwilliger die ook in de toekomst ons team komt versterken. Zij allround inzetbaar, zowel bij het garnalen pellen als het visbakken. Daarnaast heeft zich nog een vrijwilliger aangemeld bij de groep. Zij dragen, als twintigers, stevig bij aan de gewenste verjonging van de groep.

Dit jaar hadden we een nieuwe activiteit. Dit was een workshop garnalen pellen. Een bruidspaar uit Den Haag was 25 jaar getrouwd en wilde graag een workshop garnalen pellen. Met vijf pelsters en ongeveer 30 gasten werd dit een groot succes.

Overige evenementen en markten waaraan wij onze bijdrage leverden waren:

- 26.05.2023 Zoutkamp Garnalenparty Visserijmuseum
- 28.05.2023 Zoutkamp Vlaggetjesdag Pinksteren
- 15.07.2023 Moddergat "Seediekmerk"
- 05.08.2023 Zuidlaren Melk & Honing markt
- 12.08.2023 Leens Historische dagen
- 13.08.2023 Leens Historische dagen
- 19.08.2023 Leer Schipper "Klottje"
- 20.08.2023 Leer Schipper "Klottje"
- 26.08.2023 Appingedam "Bie Daip" Seasong en Folk festival
- 27.08.2023 Appingedam "Bie Daip" Seasong en Folk festival
- 09.09.2023 Zoutkamp Workshop
- 16.09.2023 Bedrijvendag Lauwersoog

WERKGROEP SCHEPEN

De historische garnalenkotter ZK 4 Albatros en de houten garnalensloep ZK 31 Neptunus vormen samen het varend erfgoed van het Visserijmuseum. Met beide schepen worden regelmatig bijzondere vaararrangementen georganiseerd. Belangstellenden kunnen zich hiervoor inschrijven. De ZK 4 en de ZK 31 zijn ook te huur inclusief bemanning voor bijvoorbeeld een bedrijfsuitje of een familiefeest. Op deze wijze worden de kosten gedekt en de passagiers genieten van een ontspannen dag(deel) op het water. Aan de hand van het logboek hebben we een selectie gemaakt van onze activiteiten.

Onderhoud

Het voorjaar van 2023 stond in het teken van gedegen onderhoud aan de ZK 4. Om ruimte te creëren werden eerst de tuigen van boord gehaald. Een groepje vrijwilligers heeft zowel de binnenboorden als het schip buitenom ontroest en in de primer gezet. In de week voor Pinksteren is de ZK 4 weer voorzien van een nieuwe laag verf. De ZK 31 is ruim 10 jaar in de vaart en de capaciteit van het accupakket liep geleidelijk terug. Een werknemer van de firma Lijnema heeft 24 nieuwe cellen gemonteerd en inmiddels presteert de dame weer als vanouds.

Beurtvaart

Het Reitdiepgebied is erg in trek en dit bleek wel uit de aanmeldingen voor de Beurtvaart. We hebben al jaren een fijne samenwerking met Museum aan de A (voorheen Noordelijk Scheepvaartmuseum), Het Groninger Landschap en de dorpsgidsen van Garnwerd. Op zaterdag vaart de ZK 4 van Zoutkamp naar Groningen, op zondag van Groningen naar Zoutkamp. De vijf weekenden waren in no time volgeboekt (totaal: 120 passagiers).

Nieuwe arrangementen

De ontwikkeling van het Hunsingo-arrangement nam de nodige tijd in beslag. Het resultaat mocht er zijn met onder andere een prachtig routeboekje. Groep A wandelt het traject Zoutkamp - Houwerzijl - Leens - Warfhuizen - Mensingeweer - Winsum en vaart met de ZK 31 weer terug naar Zoutkamp. Groep B vaart van Zoutkamp naar Winsum en wandelt het traject dus in omgekeerde richting. Het arrangement was beide keren uitverkocht (totaal: 48 passagiers). Een minder groot succes was de rondvaart over het Lauwersmeer met muziek en lunch aan boord. We hebben een poging ondernomen met drie artiesten. Helaas was er weinig animo voor, waardoor deze tochten met de ZK 4 geannuleerd moesten worden.

Evenementen

In het Pinksterweekend stonden vaartochtjes met de sloep op het programma ten bate van het Visserijmuseum. Maar liefst 250 personen maakten van de mogelijkheid gebruik en wierpen vanaf het water een blik op Zoutkamp en de gepavoiseerde vloot. Eenzelfde concept was van toepassing bij het Historisch Oogstfestival van Verhildersum. Onze bemanning mocht in totaal 200 passagiers aan boord verwelkomen.

Ticketsysteem

Voor de tochten met de ZK 4 zijn we overgestapt op een ticketsysteem. Belangstellenden kunnen nu online hun kaarten bestellen. Het voordeel van vooraf betalen is dat er minder vaak last minute wordt afgezegd. Door een afname van het mailverkeer is er bovendien sprake van tijdbesparing.

Verhuur

De verhuur aan groepen laat een stijgende lijn zien. Beide schepen werden regelmatig ingezet voor een dag(deel) varen op het Reitdiep, het Lauwersmeer of de Waddenzee. Dit seizoen mochten we ook 2 keer een asverstrooiing verzorgen.

Engelsmanplaat

Voor liefhebbers van het Wad organiseerde het Visserijmuseum vijf tochten naar de Engelsmanplaat met de ZK 4 (totaal: 54 passagiers). Indien de omstandigheden het toelaten, is er gelegenheid om van boord te gaan en op de plaat te lopen. Bij terugkomst op Lauwersoog kunnen de passagiers genieten van patat met een gebakken visje bij restaurant Sterkenburg. Over de andere kant van het Lauwersmeer wordt er weer teruggevaren naar Zoutkamp.

Lauwers-arrangement

Het gebied rondom rivier de Lauwers is nog tamelijk onontdekt. Mede dankzij uitgebreide aandacht in de media waren de vier tochten met de ZK 31 volgeboekt (totaal: 47 passagiers). Dit boeiende arrangement bestaat uit een rondleiding in het museum door een oud-visserman en een vaartocht langs de pittoreske dorpen aan de Lauwers met uitleg van een gids. In Visvliet wordt een lunch aangeboden in het Heirhuys. Bovendien is het mogelijk om middels een rondleiding de Eise Eisinga Droomtocht te lopen langs verschillende planeten.

Bemanning

We kunnen concluderen dat het seizoen succesvol is verlopen. Dit was niet mogelijk zonder de inzet van onze schippers, opstappers en gastvrouwen. Toch was het af en toe een puzzel om de bezetting rond te krijgen, vooral voor de tochten op een doordeweekse dag. Uitbreiding van het team met een aantal schippers is daarom een puntje van aandacht.

WERKGROEP BEHEER EN ONDERHOUD

Onderhoud museumgebouw

De vaste groep vrijwilligers van drie personen wordt aangevuld door beschikbare vrijwilligers voor grote projecten. Deze groep hebben diverse onderhoudsprojecten uitgevoerd.

De vaste groep vrijwilligers zijn dagelijks aanwezig. Het aantal aanwezigen en het aantal uren varieert naar gelang de werkzaamheden.

Lopend jaarlijks onderhoud

- Verschillende raamkozijn van het hoofdgebouw gerepareerd. Onder andere geplamuurd, geschuurd en opnieuw geschilderd.
- Voorzijde museum geschilderd.
- Dakgoten gereinigd en zonnepanelen gereinigd.
- Oude deur op maat gemaakt en aangepast voor oud vissershuisje achter het museum. Geschuurd en geschilderd. Tevens bijhorende wc-hokje geschuurd en geschilderd.

Balie en Entree

- De entree- en balieruimte kreeg een totale update.
- In een drie weken durend project werden in het voorjaar alle wanden in de ruimte, na een grondige plamuur- en schuurbeurt, opnieuw geschilderd. Ook het plafond was hier onderdeel van. Een donkere ruimte veranderde in een frisse, witte en uitnodigende kleur.
- De balie werd opnieuw geschilderd en voorzien van een moderne verlichting
- Er kwamen nieuwe, bijpassende legplanken voor folders en publicatiemateriaal.
- De ramen in de ruimte werden voorzien van nieuwe raamdecoratie.

Aanpassen wisseltentoonstelling

- Het opruimen en schoonmaken van de ruimte van de wisseltentoonstelling met het thema: "Vissersvrouwen".
- Opbouw werkzaamheden nieuwe wisselexpositie. Timmerwerkzaamheden, voorbereiden schilderwerk en het schilderen van alle wanden.
- Het schilderen van de vloer in de wisselexpositieruimte.

De vrijwilligers aan het klussen.

BATEN	2023	2022
Entreegelden	17.777	15.364
Overige opbrengsten	620	478
Museumwinkel		
Verkoop souvenirs	4.220	4.077
Verkoop toeristische kaarten	1.421	1.591
Verkoop boeken	1.112	272
	6.753	5.939
Opbrengsten visbakkers en garnalenpelsters	9.872	7.007
Museumschepen		
Opbrengsten ZK 4	10.707	12.352
Opbrengsten ZK 31	6.830	2.796
	17.537	15.148
Dorpswandeling	75	0
Arrangementen	445	714
Voorstellingen en lezingen	2.141	647
Dag van de Lauwers	0	150
Giften	238	20.878
Vrienden / Zakelijke Vrienden	6.763	3.318
Subsidies	39.791	26.598
Vergoeding mijnbouwschade	0	19.662
Totaal Baten	102.013	115.904

KOSTEN**Kantoorkosten**

Kantinekosten	1.922	2.044
Kantoorbenodigdheden	975	504
Porti- / verzendkosten	843	134
Kosten internet	923	793
Telefoonkosten	136	129
Bestuurskosten	2.260	2.777
Administratiekosten	1.754	1.751
Abonnementen en contributies	1.593	1.190
Bankkosten	603	306
	11.008	9.627

Huisvestingskosten

Eigenaarslasten	1.031	892
Onderhoud Gebouwen	1.149	5.227
Onderhoud inventaris	456	364
Energie : elektra, gas en water	7.957	5.878
Schoonmaakkosten	91	30
Milieukosten	212	381
Beveiliging	940	777
Verzekeringen	2.277	2.127
	14.114	15.676

Public Relations

Kosten Website	0	359
Tentoonstellingskosten	818	11.402
Voorstellingen en lezingen	1.823	700
Dag van de Lauwers	0	1.766
Kosten representatie	884	321
Promotiekosten	6.331	9.318
Drukwerk	1.188	1.525
Advertentiekosten	1.862	1.659
	12.907	27.049

Algemene kosten

Kosten adviseurs	26.080	140
Opleidingen	570	0
Overige algemene kosten	554	108
	27.204	248

Museumwinkel

Inkoop souvenirs	1.672	2.658
Inkoop toeristische kaarten	982	1.001
Inkoop boeken	483	169
	3.137	3.828

Exploitatie visbakkers en garnalenpelsters	1.409	524
--	-------	-----

Museumschepen

Exploitatie en Onderhoudskosten ZK 4	5.628	5.084
Exploitatie en Onderhoudskosten ZK 31	3.556	2.577
	9.183	7.661

Kosten betaald uit subsidies	14.540	15.999
------------------------------	--------	--------

Afschrijvingen materiele vaste activa

Gebouwen en terreinen	2.250	2.250
Transportmiddelen	232	
Inventaris	1.685	730
	4.167	2.980

Totaal Kosten	97.670	83.593
----------------------	---------------	---------------

Resultaat	4.343	32.311
------------------	--------------	---------------

Korte toelichting

Het resultaat over het boekjaar 2023 laat een verslechtering t.o.v. 2022 zien van € 27.968. Dit is inclusief het resultaat op subsidies.

Exclusief de subsidies bedraagt het tekort in 2023 € 20.908 en is er in het jaar 2022 een overschot van € 21.712.

Derhalve is er sprake van een verslechtering van het resultaat in 2023 van € 42.620. Dit wordt in grote lijnen verklaard door:

Lagere baten in 2023, exclusief subsidies:	27.084
Verklaring belangrijkste verschillen:	
Entreegelden	2.413
Visbakkers en garnalenpelsters	2.865
Museumschepen	2.389
Voorstellingen en lezingen	1.494
Giften	-20.640
Vrienden	3.445
Vergoeding mijnbouwschade	-19.662
Verklaard verschil	<u>-27.696</u>

Toelichting : in 2022 mochten we een donatie van € 20.000 ontvangen van een gulle geefster. Daarnaast was er in 2022 sprake van een eenmalige vergoeding van € 19.662 voor mijnbouwschade.

Hogere kosten in 2023, exclusief subsidies:	15.536
Verklaring belangrijkste verschillen:	
Kosten public relations	-14.142
Algemene kosten	<u>26.956</u>
Verklaard verschil	12.814

Toelichting : in 2023 waren de kosten voor public relations lager doordat er geen kosten gemaakt zijn voor een wissel-expositie.

De algemene kosten laten een flinke toename zien. In 2023 is een eerste stap gezet naar professionalisering van het museum. Er is een collectie-medewerker aangesteld. Vanaf 2024 dienen deze kosten betaald te worden uit structurele subsidies van de overheid.

Samenvatting:

Lagere baten (excl.subsidies) in 2023	27.084
Hogere kosten (excl.subsidies) in 2023	<u>15.536</u>
Verslechtering resultaat t.o.v. 2022 (excl.subsidies)	42.620

B. Zwart, voorzitter

J. Bakker, penningmeester

4-mrt-24

Balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	2023	2022
Vaste Activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	83.550	85.800
Inventaris	42.084	26.756
Vervoermiddelen	40.368	37.500
	166.002	150.056
Vlottende Activa		
Gereed product en handelsgoederen	4.444	4.143
	4.444	4.143
Handelsdebiteuren	752	7.377
Belastingen	3.098	890
Overige vorderingen	522	835
Overlopende activa	4.112	405
	8.484	9.507
	174.841	164.350
Totaal Activa	353.771	328.056
PASSIVA		
<i>Eigen vermogen</i>		
Kapitaal van de stichting	216.844	212.503
Bestemde reserve van de stichting	80.000	80.000
Herwaarderingsreserve	35.000	35.000
	331.844	327.503
<i>Kortlopende schulden</i>		
Handelscrediteuren	13.851	445
Belastingen	0	0
Overige schulden	1.503	108
Overlopende passiva	6.572	0
	21.926	553
Totaal Passiva	353.771	328.056

B. Zwart, voorzitter
 J. Bakker, penningmeester
 4-mrt-24

Algemeen:

Stichting Visserijmuseum Zoutkamp
Reitdiepskade 11
9974 PJ Zoutkamp
Telefoon: 0595 401957

Website: <https://www.visserijmuseum.com>
E-mail: info@visserijmuseum.com

Twitter: twitter.com/Visserijmuseum
Facebook: facebook.com/visserijmuseumzk

Rondleidingen en arrangementen:

E-mail:
arrangementen@visserijmuseum.com

ZK 4 - Albatros

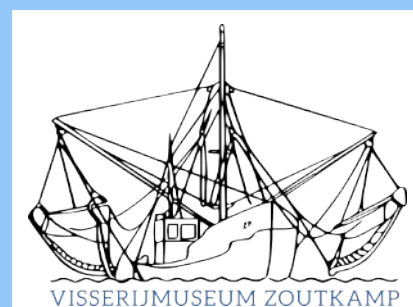
Schipper: Tjark Visser
E-mail: ZK4@visserijmuseum.com

ZK 31 - Neptunus

Schipper: Peter Postma
E-mail: ZK31@visserijmuseum.com

Bestuur:

Berend Zwart (voorzitter)
Jan Bakker (penningmeester)
Jan Gerdez (archieff/foto-beheer)
Jakob Zwart (contact vrijwilligers)
(De functie van secretaris is vacant)

*Algemeen Nut
Beogende Instelling*

ANBI

Beleef Zoutkamp, proef de zee en ervaar de visserij.